

NOTAT

Konkurrenceudsættelse og udlicitering 2023

Indledning

Budget 2023-26 indeholder beslutning om øget udlicitering, sådan at der til budgetforhandlingerne for 2024 udarbejdes et katalog over opgaver, der kan løses i samarbejde med private virksomheder, udliciteres eller på anden måde konkurrenceudsættes.

Det skal understreges, at der her er tale om et inspirationsnotat, og at dets konkrete forslag, omkostningsestimater m.v. i alle tilfælde skal kvalificeres og udfoldes nærmere, før de lægges til grund for politiske og operative beslutninger.

Konkurrenceudsættelse

Konkurrenceudsættelse i kommunerne opgøres en gang om året, i forhold til den såkaldte IKU (Indikator for konkurrenceudsættelse).

For året 2021, der er den senest opgjorte, er tallene for konkurrence på landsplan og i Slagelse Kommune således.

Hovedkonti	Konto 0	Konto 2	Konto 3	Konto 4	Konto 5	Konto 6	IKU total
Hele landet	39,3%	58,4%	27,0%	14,3%	25,9%	20,8%	26,9%
Slagelse	32,1%	49,9%	24,6%	14,1%	31,3%	23,6%	30,1%

Slagelse Kommune ligger således 3,2 procentpoint over landsgennemsnittet, hvilket især skyldes vores høje IKU på konto 5. Konto 5 udgør, i forhold til grundlaget for hvad der kan konkurrenceudsættes, næsten 60% af det samlede potentiale. Slagelse Kommune ligger også over landsgennemsnittet på konto 6, hvorimod vi på konto 0 og konto 2 ligger en del under landsgennemsnittet.

Den primære årsag til at Slagelse Kommune ligger lavt på konto 0 og konto 2 skyldes at mange kommuner modsat Slagelse har udliciteret hele eller dele af entreprenørservice.

Kontrolbud

I Slagelse Kommunes indkøbspolitik er det besluttet, at der skal udarbejdes kontrolbud i forbindelse med konkurrenceudsættelse af kommunale opgaver som varetages af kommunalt ansat personale. Det betyder at der, hvis det besluttet at konkurrenceudsætte et område, skal udarbejdes et tilbud på hvad kommunens egen afdeling eller enhed kan levere opgaven for. Kontrolbud indgår på lige fod med tilbud fra private leverandører i konkurrencen om at få tildelt opgaven.

Kontraktstyring/kontrol

Konkurrenceudsættelse og udlicitering medfører en række opgaver i kommunen, som skal varetages for at sikre at der bliver leveret som aftalt i kontrakter med leverandører, at aftalerne bliver genudbudt jævnlige og at der tages hånd om andre elementer i forholdet mellem kommune og privat leverandør.

Det betyder, at der altid skal foretages en vurdering af den udliciterede ydelse i forhold til opgavens omfang og dermed omfanget af kontraktstyringen. Det er derfor vigtigt, at der i forbindelse med en beslutning om udlicitering af et givent område, ikke alene indregnes provenu/evt. provenu, men også udgifter til kontraktstyringen.

Mulige emner for konkurrenceudsættelse/udlicitering

Nedenfor anføres en række mulige emner for konkurrenceudsættelse/yderligere konkurrenceudsættelse, nogle steder med angivelse af estimerede udgifter, der dækker den indsats der skal gennemføres i forbindelse med beskrivelse af området samt gennemførelse af udbud.

Der er nederst i dokumentet anført supplerende bemærkninger og oplysninger om de enkelte emner. Det vil af bemærkningerne fremgå i hvilket omfang opgaven/en del af opgaven, allerede i dag er udliciteret.

Emne	Bemærkninger	Estimerede omkostninger			
		2023	2024	2025	2026
Rengøring totaludbud	25-30% er udliciteret i dag. Ca. 50-60% af arealerne har været i konkurrence.	0,5	0		
Facility Management	Ikke udliciteret. Området er fint beskrevet. Væsentlige omkostningsreduktioner er gennemført løbende	0,5			
Entreprenørområdet, Total udbud	Ikke udliciteret. Alle områder på Entreprenørservice kan reelt udbydes. Et total udbud vil være meget omfattende.	1,5	1,0		
Entreprenørservice, enkelte opgaver	Eksempelvis: Brønde oprensning, grød skæring, vandløbsvedligeholdelse. Grønne områder. Rottebekæmpelse. Strandrensning. Renovationsopgaver. Asfalt lapninger/reparation. Etc.				
Veje, Asfalt totalt udbud	Asfaltarbejder på alle kommunale veje. Opgaven løses i dag primært af privat. Området er aldrig udbudt i sin helhed.	0			
Arbejdsmarkedsområdet	Udbud er netop gennemført. Der er fortsat områder, hvor der kan gennemføres udbud på.	0,3			

Beredskabet	Ca. 50% varetages af eget personale og ca. 50% af Falck.	?			
Vejbelysning/Gadelys	Vejbelysningen er solgt til SK forsyning og for en lille del i Andel. Opgaven har aldrig været konkurrenceudsat				
Bo- og opholdssteder	Findes i dag både som kommunale og private. Der er ikke gennemført udbud.	?			
Hjemmeplejen	Udbud af hele eller dele af hjemmeplejen, delopgaver og/eller plejecentre.	2,0	1,0		
Adm. af kommunale almene boliger	Opgaven er i dag delt mellem kommunen og et boligselskab.				
Administration, Løn	Ikke udliciteret. Én kommune i Danmark har udliciteret deres lønopgaver. Flere har forsøgt, men har taget opgaven tilbage.				
Administration, IT	IT serverdrift har tidligere været udbudt. Opgaven forblev i kommunen.				
Børnetandplejen	Ikke udliciteret. Bemærk begrænset fri kapacitet hos de praktiserende tandlæger, vanskeliggør udbud på området.				
STU-forløb	Området kan udbydes. Bl.a. har et indkøbsfællesskab haft succes med dette.				
Sprogundervisning	Flere kommuner har gennemført udbud af sprogundervisningen.				

Supplerende bemærkninger og oplysninger

Nedenfor er der for de enkelte emner suppleret med yderligere bemærkninger og oplysninger.

Emner/områder	Bemærkninger
Rengøring 25-30% af rengøringen er udliciteret.	Det er muligt at udlicitere en større andel af rengøringen. Reelt er 50-60% af rengøringsarealerne konkurrenceudsat og 25-30% er i dag udliciteret. De øvrige områder er tilpasset samme serviceniveau. Provenuet ved en udlicitering vurderes at svare til forskellen på lønniveau mellem kommunal og privat overenskomst. Nettoeffekt af en total udlicitering vil være 0 kr. de første 2 år, og herefter 1,2 mio.kr.

	<p>Det skal anføres, at der igennem udbud og optimering af området er hjemtaget betydelige besparelser på området siden 2011.</p> <p>En total udlicitering vil kunne stille kommune i en presset situation i fald det det/de pågældende private firmaer ikke kan løse opgaven/går konkurs.</p>
Facility Management. Ejendomsservice	<p>Slagelse Kommune har samlet sine FM-opgaver (Pedel, betjent, servicemedarbejder funktioner mv.) i én enhed.</p> <p>Det vil være muligt at konkurrenceudsætte hele eller dele af opgaven.</p> <p>Tidligere vedtagne budgetter har indeholdt optimeringer/reduktioner på området, som er gennemført.</p>
Entreprenørområdet, total konkurrenceudsættelse	<p>En total konkurrenceudsættelse (eller næsten) af entreprenørservice opgaver er en større opgave. Nogle kommuner har gennemført processen og har hjemtaget besparelser. Ofte hænger besparelserne sammen med at der i forbindelse med en konkurrenceudsættelse bliver gennemført en fuldstændig gennemgang af alle opgaver samt en nærmere vurdering af det serviceniveau der reelt er til stede i forhold til hvad er ønsket.</p> <p>I flere tilfælde beholdes opgaven i eget regi, som følge af at kontrolbuddet er bedst og billigst. Erfaringsmæssigt ligger gevinsterne som oftest i, at området bliver gennemgået i forhold til standarder og kvalitetsniveau og hvilke opgaver der ønskes løst fremadrettet.</p>
Delopgaver under Entreprenørservice	<i>Eksempelvis</i>
Brønde oprensning, grød skæring, vandløbsvedligeholdelse.	<p><i>Opgaverne løses i vid udstrækning i dag af private entreprenører efter gennemført udbud og tilbudsindhentning.</i></p> <p><i>Den overordnede styring, og i øvrigt en del af håndarbejdet omkring vandløbsvedligeholdelse, målinger mv. foretages ved egenproduktion.</i></p> <p><i>Generelt har mange kommuner beholdt denne opgave (specielt håndarbejdet) i eget regi med egne og lokalkendte å mænd.</i></p>
Grønne områder.	<p><i>Enkelte mindre grønne områder er konkurrenceudsat og varetages i dag af eksterne leverandør.</i></p> <p><i>Det er muligt at konkurrenceudsætte yderligere arealer. Det vil altid være en vurdering i hvor stort omfang der skal konkurrenceudsættes. Der skal enten udbydes eller bevares arealer af en vis mængde for at gøre det rentabelt.</i></p> <p><i>Det vurderes at der kan hentes et provenu ved yderligere konkurrenceudsættelse. Der vil være udgifter til beskrivelse og</i></p>

	<i>definering samt udbud af opgaven. På baggrund af tidligere udbud af lignende opgave, estimeres udgifter 100.000 kr. forventet provenu fra år 2 på 200-400.000 kr.</i>
Vedligeholdelse af strande	<i>Opgaven har indtil i år være stigende. Men som følge af besparelser i 2022-2023, er opgaven reduceret i omfang og økonomi.</i>
Rottebekæmpelse	<i>Opgaven er størst i vinterhalvåret. Det giver god synergi i forhold til de fleste andre opgaver i Entreprenørservice, som ligger i sommerhalvåret. Bemærk at udgiften er brugerfinansieret og opkræves via ejendomsskattebilletten.</i>
Renovation	<i>Renovationsopgaven er for en meget stor dels vedkommende konkurrenceudsat. Beholderreparation og udskiftninger mv. er løst i egenproduktion.</i>
Vintervedligeholdelse	<i>En meget stor del af kommunens snerydning foretages af ekstern leverandør. Området udbydes i henhold til udbudsloven. For at sikre en optimal snerydning, praktik og logistik omkring materiel, stiller Slagelse Kommune i mange tilfælde dette til rådighed for operatørerne.</i>
Asfaltsjak	<i>Lapninger, udbedringer og småreparationer foretages af eget sjak.</i>
Vejvedligeholdelse (asfalt)	<i>Slagelse Kommune har asfaltfunktionskontrakter. Der er indgået nye kontrakter fra 2019 og fra 2021. Opgaven er hidtil konkurrenceudsat ved licitation af delområder. Dvs. gennemførelse af et reelt EU-udbud er ikke foretaget.</i>
Jobcentret, anden aktør	<i>Der er netop nu gennemført udbud på en del af Jobcentrets opgaver. Og kontrakter er underskrevet.</i>
Beredskabet	<i>Slagelse Kommune har en aftale med Falck om operativt beredskab fra 2 brandstationer (Korsør og Skælskør) svarende til ca. 50 % af det samlede udrykningsberedskab. Det er teknisk muligt at konkurrenceudsætte yderligere opgaver. Bemærk, at Storebæltsberedskab og undervisningsaktivitet i givet fald ikke vil kunne fortsætte hvis beredskabsopgaven udliciteres yderligere.</i>
Vejbelysning/Gadelys	<i>Slagelse Kommune har kontrakt/aftale med henholdsvis SK-forsyning og Andel. Kontrakten med SK Forsyning er en sale leaseback aftale. Aftalen/kontrakten med SK Forsyning dækker langt den største andel af gadelys i Slagelse Kommune.</i>

	<p>Det fremgår af budgetforliget 2023-26, at der til budgetforhandlingerne i 2024 skal udarbejdes nærmere analyser af gadebelysningen. Der henstår i den forbindelse en nærmere gennemgang af kontrakterne og en analyse af muligheden for udlicitering/nye udbydere af opgaven.</p> <p>Opgaven har aldrig været konkurrenceudsat.</p> <p>Der er en mindre aftale med Andel i et område i den tidligere Hashøj Kommune. Denne aftale har heller ikke været konkurrenceudsat.</p>
Bo- og opholdssteder	<p>Et vanskeligt område at udbyde, men et, set med de økonomiske briller, meget stort område, med betydeligt potentiale.</p> <p>Det er erfaringen på området og fra en række andre kommuner, at potentialet består i optimering og kontraktstyringen på området. Fokus ved alle ny visiteringer, og undersøge mulighederne for re-visiteringer.</p> <p>Byrådet vedtog til budget 2020, at ansætte en/to forhandlingskonsulenter mhp. på aftaleopfølgning. Der er indregnet effektiviseringsgevinst på 5 mio.kr. fra budget 2020.</p>
Hjemmeplejen	<p>Drift af plejecentre samt hjemmepleje.</p> <p>Kan suppleres med en række andre ydelser på området. Det kan være genoptræning, hjælpemiddeldepot sygepleje, madordninger, tøjvask, indkøb osv.</p> <p>En meget stor økonomi på området giver anledning til vurderinger om muligheder for konkurrenceudsættelse af hele eller dele af området.</p> <p>Enkelte kommuner har forsøgt af konkurrenceudsætte hele eller dele af området. Der er forskellige udfald, idet konkurser for virksomheder på dette felt er betydelige. Der har derfor været udfordringer for kommunerne i forhold til at overtage opgave ved leverandørs konkurs.</p>
Madproduktion	<p>Madproduktion på tværs af de forskellige fagområder. Der bliver produceret mad til plejecentre, botilbud, skole kantiner, kantiner på rådhus og lign.</p> <p>Madproduktionen kan udbydes enten samlet eller delt i forhold til områderne.</p>
Administration Kommunale almene boliger	<p>Opgaven er tidligere blevet varetaget eksternt. Opgaven blev hjemtaget som led i effektiviseringer og samling af opgaver i Ejendomsservice.</p> <p>Opgaven er i dag delt mellem kommunen og et boligselskab.</p>
Administration Løn	<p>Lønadministration er forsøgt udbudt i ca. 10 kommuner. De har alle på nær én kommune taget opgaven hjem igen.</p>
Administration IT, serverdrift	<p>Slagelse Kommune har for en del år siden udbudt it serverdrift. Økonomiudvalget besluttede at beholde opgaven i kommunen.</p>

	<p>Den digitale udvikling har i de seneste år gået, og går fortsat mere i retning af, at driftsleverancerne leveres af systemleverandøren, i virtuelle miljøer via internettet og i cloud-løsninger. Slagelse Kommune har som følge af den udvikling placeret serverdriften af mellem 75-85% af kommunens IT-systemer eksternt.</p>
Børnetandplejen	<p>Et område det er muligt at konkurrenceudsætte.</p> <p>Den grundlæggende vurdering er, at der hos privatpraktiserende tandlæger ikke er voldsom stor fri kapacitet. Der er derfor stor sandsynlighed for, at udgifterne på området ikke vil blive mindre ved en konkurrenceudsættelse.</p>
STU-forløb	<p>Det er muligt at udbyde STU forløb (Særlig tilrettelagt undervisning) til private leverandører.</p> <p>Der er gode erfaringer fra et udbud gennemført i et indkøbsfællesskab i Nordsjælland.</p> <p>Opgaven varetages i Slagelse i dag, både internt og ved brug af privat leverandør. Men opgaven har ikke været udbudt. Opgaven har et sådant omfang, at den skal udbydes.</p>
Sprogundervisning	<p>Det er muligt at udbyde sprogundervisningen. Sprogundervisningen varetages næsten udelukkende ved intern virksomhed i Slagelse.</p> <p>Flere kommuner har gennemført udbud på området.</p>